

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 6

van **ILSE MALFROOT**

datum: 27 september 2022

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

VDAB - Sanctionerings- en activeringsbeleid

De werkzaamheidsgraad in Vlaanderen schommelt rond de 75 procent. Eén op de vier Vlamingen op beroepsactieve leeftijd is niet aan het werk en een aanzienlijk deel daarvan is blijkbaar erg moeilijk te bewegen om ernaar op zoek te gaan. Om de werkzaamheidsgraad te verhogen, is er een batterij aan maatregelen nodig. Ook de actievare opvolging en de controle van werklozen moeten beter.

Ruim 190.000 Vlamingen zijn werkzoekend. Het aantal sancties voor werklozen die zelf te weinig actie ondernemen om werk te vinden of niet ingaan op een passend werkaanbod, is bedroevend laag. In totaal werden in de eerste zes maanden van 2022 slechts vijf personen uitgesloten van werkloosheidsvergoeding omdat ze niet actief op zoek gingen naar een job.

1. Hoeveel controles bij werkzoekenden werden uitgevoerd door VDAB? Graag de cijfers, per provincie voor de jaren 2021 en 2022.
2. Hoeveel werkzoekenden werden gesanctioneerd na controle door VDAB? Graag de cijfers, per provincie en per type sanctie voor de jaren 2021 en 2022.
3. Graag een uitsplitsing naargelang nationaliteit, geslacht en land van herkomst van gecontroleerde en gesanctioneerde werkzoekenden per provincie voor de jaren 2021 en 2022.
4. Graag een overzicht van het totaal aantal werkzoekenden per provincie.
5. Hoe evalueert de minister het controle- en sanctioneringsbeleid van VDAB?
6. Hoe beoordeelt hij de controledienst van VDAB? Op basis van welke criteria wordt overgegaan tot een sanctie?
7. Is het controlebeleid bij werkzoekenden binnen VDAB volgens de minister voldoende strikt?
8. Op basis van welke criteria wordt een dossier doorgespeeld naar de controledienst? Moet de procedure daartoe herzien worden, om tot een strikter activeringsbeleid te komen?
9. Is een dwingender beleid noodzakelijk om tot een werkzaamheidsgraad van 80 procent te komen? Zo ja, zullen de activeringsmaatregelen in de schoot van VDAB geëvalueerd worden op effectiviteit?

ANTWOORD

op vraag nr. 6 van 27 september 2022

van **ILSE MALFROOT**

1. Een overzicht van het aantal overgemaakte transmissiedossiers aan de Controledienst per provincie voor de jaren 2021 en 2022 wordt in onderstaande tabel gegeven. Voor 2021 betreft het cijfers voor het volledige jaar, voor 2022 gaat het enkel over het eerste semester.

Provincie	2021	2022
Antwerpen	6.194	3.853
Limburg	2.410	1.743
Oost-Vlaanderen	6.667	4.556
Vlaams-Brabant	3.349	2.383
West-Vlaanderen	3.577	2.635
Totaal	22.197	15.170

2. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal genomen sancties door de VDAB-controledienst per provincie, per type sanctie voor de jaren 2021 en 2022. Voor 2021 betreft het cijfers voor het volledige jaar, voor 2022 gaat het enkel over het eerste semester.

Provincie	Type sanctie	2021	2022
Antwerpen	Verwittiging (sancties passieve beschikbaarheid)	111	20
	Sanctie onmiddellijk	1.449	944
	Sanctie met uitstel (vooraf/nadien)	10	8
	Uitsluiting	333	204

	Verwittiging (sancties actieve beschikbaarheid)	157	64
	Eerste keer: vermindering van de uitkering tot het niveau van het leefloon (4 tot 10 weken)	19	5
	Tweede keer: vermindering van de uitkering tot het niveau van het leefloon (13 weken)	12	4
	Eerste keer: schorsing van de uitkering (4 tot 10 weken)	5	3
	Tweede keer: schorsing van de uitkering (13 weken)	10	6
	Derde keer: verlies van het recht op uitkering	1	1
	Extra beslissing onbeschikbaarheid	8	
	Evaluatie negatief	563	406
	Totaal	2.678	1.665
Limburg	Verwittiging (sancties passieve beschikbaarheid)	8	1
	Sanctie onmiddellijk	642	401
	Sanctie met uitstel (vooraf/nadien)	4	2
	Uitsluiting	136	68
	Verwittiging (sancties actieve beschikbaarheid)	34	26
	Eerste keer: vermindering van de uitkering tot het niveau van het leefloon (4 tot 10 weken)	3	3
	Tweede keer: vermindering van de uitkering tot het niveau van het leefloon (13 weken)	2	1
	Eerste keer: schorsing van de uitkering (4 tot 10 weken)	4	4
	Tweede keer: schorsing van de uitkering (13 weken)	5	1

	Derde keer: verlies van het recht op uitkering		1
	Extra beslissing onbeschikbaarheid	1	
	Evaluatie negatief	174	118
	Totaal	1.013	626
Oost-VI.	Verwittiging (sancties passieve beschikbaarheid)	41	16
	Sanctie onmiddellijk	1.495	1.122
	Sanctie met uitstel (vooraf/nadien)	12	9
	Uitsluiting	459	241
	Verwittiging (sancties actieve beschikbaarheid)	192	97
	Eerste keer: vermindering van de uitkering tot het niveau van het leefloon (4 tot 10 weken)	15	11
	Tweede keer: vermindering van de uitkering tot het niveau van het leefloon (13 weken)	14	2
	Derde keer: vermindering van de uitkering (26 weken) tot het niveau van het leefloon en daarna uitsluiting	2	
	Eerste keer: schorsing van de uitkering (4 tot 10 weken)	24	6
	Tweede keer: schorsing van de uitkering (13 weken)	14	5
	Derde keer: verlies van het recht op uitkering	5	
	Extra beslissing onbeschikbaarheid	1	1
	Evaluatie negatief	775	450
	Totaal	3.049	1.960

VI.-Brabant	Verwittiging (sancties passieve beschikbaarheid)	26	5
	Sanctie onmiddellijk	836	571
	Sanctie met uitstel (vooraf/nadien)	7	5
	Uitsluiting	170	120
	Verwittiging (sancties actieve beschikbaarheid)	33	24
	Eerste keer: vermindering van de uitkering tot het niveau van het leefloon (4 tot 10 weken)	3	1
	Tweede keer: vermindering van de uitkering tot het niveau van het leefloon (13 weken)	1	
	Eerste keer: schorsing van de uitkering (4 tot 10 weken)	10	1
	Tweede keer: schorsing van de uitkering (13 weken)	1	
	Evaluatie negatief	256	139
	Totaal	1.343	866
West-VI.	Verwittiging (sancties passieve beschikbaarheid)	15	8
	Sanctie onmiddellijk	1.024	761
	Sanctie met uitstel (vooraf/nadien)	5	2
	Uitsluiting	251	159
	Verwittiging (sancties actieve beschikbaarheid)	49	27
	Eerste keer: vermindering van de uitkering tot het niveau van het leefloon (4 tot 10 weken)	3	2
	Tweede keer: vermindering van de uitkering tot het niveau van het leefloon (13 weken)	3	3

	Eerste keer: schorsing van de uitkering (4 tot 10 weken)	2	2
	Tweede keer: schorsing van de uitkering (13 weken)	5	1
	Extra beslissing onbeschikbaarheid	1	
	Evaluatie negatief	178	143
	Totaal	1.536	1.108
Totaal		9.619	6.225

3. Een overzicht van de overgemaakte transmissiedossiers naargelang nationaliteit, per provincie voor de jaren 2021 en 2022. Voor 2021 betreft het cijfers voor het volledige jaar, voor 2022 gaat het enkel over het eerste semester.

2021	Provincie				
Nationaliteit	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Afrika	346	38	254	189	124
Amerika	80	13	31	28	25
Azië	273	75	258	77	169
EU-13	377	115	696	147	385
EU-14	4.897	2.085	5.245	2.876	2.765
EVA en VK	13	4	7	6	11
Overige (incl. Oceanië)	42	14	26	10	10
Rest van Europa	166	66	150	16	88
Totaal	6.194	2.410	6.667	3.349	3.577

2022 (1ste semester)	Provincie				
Nationaliteit	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Afrika	220	23	185	113	95
Amerika	50	11	24	30	12
Azië	158	43	178	78	108
EU-13	205	41	449	97	223
EU-14	3.109	1.589	3.607	2.051	2.129
EVA en VK	4		8	1	8
Overige (incl. Oceanië)	19	3	12	2	12
Rest van Europa	88	33	93	11	48
Totaal	3.853	1.743	4.556	2.383	2.635

Een overzicht van de overgemaakte transmissiedossiers naargelang geslacht, per provincie voor de jaren 2021 en 2022. Voor 2021 betreft het cijfers voor het volledige jaar, voor 2022 gaat het enkel over het eerste semester.

2021	Provincie				
Geslacht	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Man	4.272	1.629	4.712	2.224	2.444
Vrouw	1.922	781	1.955	1.125	1.133
Totaal	6.194	2.410	6.667	3.349	3.577

2022 (1ste semester)	Provincie				
Geslacht	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Man	2.592	1.182	3.172	1.531	1.823
Vrouw	1.261	561	1.384	852	812
Totaal	3.853	1.743	4.556	2.383	2.635

Een overzicht van de overgemaakte transmissiedossiers naargelang land van herkomst (origine), per provincie voor de jaren 2021 en 2022. Voor 2021 betreft het cijfers voor het volledige jaar, voor 2022 gaat het enkel over het eerste semester.

2021	Provincie				
Origine	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Afrika	1.159	164	905	685	303
Amerika	130	23	63	69	40
Azië	593	305	622	227	332
EU-13	412	122	770	190	407
EU-14	3.436	1.615	3.855	2.033	2.284
EVA en VK	14	5	20	6	11
Overige (incl. Oceanië)	55	16	62	41	32
Rest van Europa	395	160	370	98	168

Totaal	6.194	2.410	6.667	3.349	3.577
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

2022 (eerste semester)	Provincie				
Origine	Antwerpen	Limburg	Oost- Vlaanderen	Vlaams- Brabant	West- Vlaanderen
Afrika	747	136	677	477	248
Amerika	75	14	45	56	23
Azië	360	183	417	190	231
EU-13	236	51	519	115	231
EU-14	2.186	1.268	2.629	1.458	1.758
EVA en VK	5		14	2	12
Overige (incl. Oceanië)	33	8	38	27	19
Rest van Europa	211	83	217	58	113
Totaal	3.853	1.743	4.556	2.383	2.635

Een overzicht van het aantal genomen sancties door de VDAB-controledienst naargelang nationaliteit, per provincie voor de jaren 2021 en 2022. Voor 2021 betreft het cijfers voor het volledige jaar, voor 2022 gaat het enkel over het eerste semester.

2021	Provincie				
Nationaliteit	Antwerpen	Limburg	Oost- Vlaanderen	Vlaams- Brabant	West- Vlaanderen
Afrika	147	13	135	78	49

Amerika	26	2	16	4	9
Azië	101	31	101	23	76
EU-13	154	52	310	54	188
EU-14	2.163	881	2.420	1.176	1.172
EVA en VK	2	1	5	1	1
Overige (incl. Oceanië)	16	3	9	4	1
Rest van Europa	69	30	53	3	40
Totaal	2.678	1.013	3.049	1.343	1.536

2022 (1e sem.)	Provincie				
Nationaliteit	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Afrika	98	7	88	39	41
Amerika	24	1	8	10	3
Azië	67	16	71	24	48
EU-13	87	10	180	31	92
EU-14	1.330	580	1.563	754	905
EVA en VK	1		4	3	1
Overige (incl. Oceanië)	14	4	6		2

Rest van Europa	44	7	40	5	16
Totaal	1.665	626	1.960	866	1.108

Een overzicht van het aantal genomen sancties door de VDAB-controledienst naargelang geslacht, per provincie voor de jaren 2021 en 2022. Voor 2021 betreft het cijfers voor het volledige jaar, voor 2022 gaat het enkel over het eerste semester.

2021	Provincie				
Geslacht	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Man	1.945	718	2.228	891	1.081
Vrouw	733	295	821	452	455
Totaal	2.678	1.013	3.049	1.343	1.536

2022 (1e sem.)	Provincie				
Geslacht	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Man	1.187	433	1.370	561	779
Vrouw	478	193	590	305	329
Totaal	1.665	626	1.960	866	1.108

Een overzicht van het aantal genomen sancties door de VDAB-controledienst naargelang origine, per provincie voor de jaren 2021 en 2022. Voor 2021 betreft het cijfers voor het volledige jaar, voor 2022 gaat het enkel over het eerste semester.

2021	Provincie				
Origine	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Afrika	504	64	438	296	119
Amerika	51	7	34	20	16
Azië	271	134	286	93	145
EU-13	172	53	347	72	198
EU-14	1.504	675	1.758	811	979
EVA en VK	3	2	8	1	1
Overige (incl. Oceanië)	18	3	27	16	11
Rest van Europa	155	75	151	34	67
Totaal	2.678	1.013	3.049	1.343	1.536

2022 (1e sem.)	Provincie				
Origine	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Afrika	349	50	309	187	97
Amerika	35	3	17	26	8
Azië	156	74	187	67	107

EU-13	98	14	210	35	98
EU-14	914	451	1.101	523	733
EVA en VK	1		7	4	6
Overige (incl. Oceanië)	16	1	14	7	9
Rest van Europa	96	33	115	17	50
Totaal	1.665	626	1.960	866	1.108

4. Werkzoekenden-cijfers zijn raadpleegbaar op Arvastat en worden maandelijks van een update voorzien (<https://arvastat.vdab.be>).
5. Het is duidelijk dat de resultaten van de eerste helft van 2022 een duidelijke verbetering inhouden ten opzichte van de vorige jaren. Des te meer wanneer de sancties en verwittigingen in verhouding worden gezet ten aanzien van het aantal werkzoekenden. Enerzijds was er in 2021 nog een aanzienlijke impact van de Covid-beperkingen. Anderzijds is er ook de nieuwe bemiddelingsaanpak waarbij werkzoekenden aanklappend en consequent opgevolgd worden. De bemiddeling gebeurt consequenter, waardoor er ook meer transmissies overgemaakt worden aan de Controledienst van VDAB. Meer transmissies met een hogere kwaliteit leiden ook tot meer sancties.

Ik benadruk echter nogmaals dat transmissie- en sanctiecijfers geen doel op zich zijn. Controle en sanctionering vormen een onderdeel van het bemiddelingsproces, het hoofddoel is en blijft toeleiding naar vacatures en het bemiddelen naar werk.

6. Hoe en wanneer een sanctie mag gegeven worden zit vervat in de artikelen van het KB van 25/11/1991 houdende de werkloosheidsreglementering en in het federaal normatief kader dat van toepassing is op de controle van het werkzoekgedrag van de werkzoekenden.
7. Er is een duidelijke verbetering in het controlebeleid merkbaar ten opzichte van vorige jaren dat zich zowel aftekent in het stijgend aantal transmissies, de hogere ontvankelijkheid en het toegenomen aantal sancties. Dit alles moet gezien worden tegen de achtergrond van een dalend aantal werkzoekenden. Ik kan dus stellen dat het controlebeleid voldoende strikt is. Het sanctioneren is geen doel op zich. De doelstelling van VDAB is de toeleiding naar vacatures en het bemiddelen naar werk, maar controle en sanctionering vormen daar een onderdeel van en moeten waar dat aangewezen is consequent worden ingezet.
8. De criteria om een werkzoekende door te sturen naar de Controledienst zijn afhankelijk per inbreuk. Ze worden omschreven in het VDAB decreet. De criteria voor een transmissie en de transmissieprocedure zijn voldoende duidelijk. Intern onderzoek bij VDAB geeft ook aan dat elke stap in de procedure noodzakelijk is om tot een juridisch robuust dossier te komen dat desgevallend standhoudt voor de rechtbank. Er is bijgevolg dus geen nood om de procedure te wijzigen.

9. De werkzaamheidsgraad van 80% is de centrale doelstelling van mijn beleid inzake tewerkstelling. Om de werkzaamheidsgraad in Vlaanderen stap voor stap te verhogen, sloot ik in juli met de sociale partners en de Vlaamse Regering een werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' waarin een hele reeks maatregelen worden genomen die ons dichterbij onze doelstelling zullen brengen (<https://www.vlaanderen.be/publicaties/werkgelegenheidsakkoord-iedereen-nodig-iedereen-mee-40-voorstellen-voor-de-vlaamse-arbeidsmarkt>). De focus gaat de komende jaren dan ook naar de uitvoering van deze maatregelen, en de genomen engagementen in mijn BBT. Het activeringsbeleid van VDAB is na de impact van Covid op de dienstverlening in 2020 en 2021, in 2022 opnieuw op kruissnelheid, zoals duidelijk blijkt uit bovenstaande cijfers.